

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ИСТОРИЈА НА
МАКЕДОНИЈА И ОПШТА ИСТОРИЈА НА НОВИОТ ВЕК НА ФАКУЛТЕТ ЗА
ОБРАЗОВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 2102-37/12 од 22.1.2014 година, донесена на 49. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки, одржана на 22.1. 2014 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на асистент за научните области *историја на Македонија и општа историја на новиот век* на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 25.12.2013 година. Во предвидениот рок, на Конкурсот, се пријавија: м-р Оливер Цацков, помлад асистент на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип и м-р Гоце Наумов.

По анализата на приложените материјали и документацијата, Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Ѓорѓи Малковски – претседател, проф. д-р Снежана Мирасчиева - член и проф. д-р Митко Панов – член, со особена чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки му го поднесува следниов.

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот **м-р Оливер Цацков** е роден на 16 јуни 1978 година во Штип, Р Македонија. Основно и средно (УМЦ „Јане Сандански“) образование завршува во родното место со континуиран одличен успех. Во учебната 1995/1996 година своето образование го продолжува на Педагошкиот факултет „Гоце Делчев“ во Штип при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Универзитетските додипломски студии ги завршува во 2002 година со просечен успех 9,38 и се здобива со звање дипломиран професор по одделенска настава.

Уште истата година Оливер Цацков се запишува на постдипломски студии на Институтот за национална историја при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје. Предвидените испити ги положува со просечен успех 8,50. На 15 јуни 2009 година го одбранува својот магистерски труд на тема „Штип и Штипско за време на Балканските војни 1912-1913 година“, под менторство на проф. д-р Ѓорѓи Малковски, со што се здобива со звање магистер по историски науки.

Воден од желбата за понатамошно усовршување и истражување во областа на историјата, кандидатот своето образование го продолжува на докторските студии на Институтот за национална историја при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје. Во 2009 година му е прифатена темата за докторска дисертација со наслов „Штип и Штипско за време на Првата светска војна 1914-1918 година“ под менторство на проф. д-р Ѓорѓи Малковски.

Во моментот м-р Оливер Цацков работи како помлад асистент на Катедрата за историја и археологија на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Освен што успешно ги остварува наставните обврски, тој континуирано работи и на својот професионален развој. Солидно го владее англискиот јазик и располага со компјутерски знаења и вештини: MS Office (Word, Excel, Power Point).

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Својата универзитетска кариера Оливер Цацков ја започнува на 1 септември 2011 година кога со Одлука бр.0402-17/50 на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Гоце Делчев“ во Штип, а по претходно објавен конкурс, е избран за помлад асистент на Катедрата за историја со археологија.

М-р Оливер Цацков со високо ниво на посветеност и одговорност ги релизираше вежбите по: Помошни историски науки, Вовед во историските студии и методологијата, Преродбата и создавањето на балканските нации, Светот и Европа од 18 до 20 век, Македонското национално движење 1878-1913 година, Источно Римско Царство Византија од 324 година до 10 век, Преродбата и културните процеси во 19 и 20 век во Македонија, Балканот и Македонија во рамките на Османлиската Империја, светот и Европа од X до XVIII век, Балканските војни и Првата светска војна, Македонците во рамките на Кралството Југославија, Бугарија и Грција 1919-1939 година, Историја на XX век, Теорија на методиката на наставата по историја.

Кандидатот во своето тригодишно работно искуство како асистент кој работел со повеќе професори и имал обврска да ги продлабочува своите знаења во повеќе дисциплини покажал висок степен на кооперативност, инвентивност, па и организациски способности.

М-р Оливер Цацков има објавено една книга „Штип од 1900 до 1912 година“, во издание на Организацијата на резервни офицери на РМ во Штип, во 2013 година.

Целокупниот научноистражувачки и стручен опус на м-р Оливер Цацков е презентираан на повеќе меѓународни и домашни конференции, конгреси, собири и симпозиуми и публикуван во изданија достапни, како на домашната, така и на меѓународната јавност.

Објавени научни и стручни трудови - евалуација

Во периодот 2010-2013 кандидатот ги има објавено следниве научни и стручни трудови:

1. Цацков О, Постолова Б., *Везот–мост помеѓу минатото и иднината, Меѓународен симпозиум на тема - Популаризација на етнолошкото културно наследство, Штип, 21-22 септември 2010 г.*

Како најизразен знак на националната култура и носители на националната симболика се народните носии, посебно селските кои изобилуваат со најразлични рачно изработени везови. Везот претставувал карактеристичен традиционален украс, особено на женските носии. Овој труд ќе ги презентира напорите на сите кои се потрудиле убавината на народен вез да излезе на виделина, бидејќи везот носи одреден збир и на историски информации за некое лице: неговиот етнички идентитет, неговата судбина, неговиот социјален статус, неговата професија, Исто така, направена е споредба на кој начин народната носија, односно везот се експонира во Република Украина.

2. Цацков О., *Гимназиското образование во Штип помеѓу двете светски војни*, Зборник на Институтот за историја и археологија при Универзитетот „Гоце Делчев“, бр.1, 2010 г.

Штип е град со богата и значајна образовна традиција чиешто корени датираат уште од крајот на XVIII век, поточно од 1793 година, кога според Петар Завоев почнало да работи првото ќелијно училиште. Најзначајниот импулс во развојот на образованието во Штип и Штипско несомнено е поврзано со Јосиф Ковачев, основачот на првото педагошко училиште во Ново Село, Штипско. Во 1869 година општообразовното училиште прераснало во класно училиште со предметна настава и нова наставна програма. Од оваа година, условно земено, датира класното – гимназиско образование во Штип.

3. Цацков О., *Јосиф Ковачев ученик и учител*, Научен симпозиум „Јосиф Ковачев - неговото време“ – Штип, 29 ноември 2010 г.

Времето во коешто живееше и работеше Јосиф Ковачев, родоначалникот на првото Педагошко училиште во Штип, односно во Македонија, беше силно обременето со револуционерни превирања за ослободување од грчкото влијание во црквата и училиштата. Уште како дете добро го запознал тој систем на школување со сите недостатоци што ги содржел, и во него, во тие рани детски години, започнува да се раѓа идејата еден ден кога ќе порасне да успее нешто да промени.

4. Цацков. О, Цацков К., *Неодминливото значење на монографијата „Балканските војни и Македонија“ на Ѓорѓи Абациев вреднувана од историски аспект*. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, XXXVII Научна конференција, Охрид, 15-16 јуни 2010 г.

Балканските земји, земени како само на нашите простори, колку што се значајни толку се и сложени појави со учеството на безброј сили и тенденции и со мноштво внатрешни противречности. Нема дилеми дека монографијата „Балканските војни и Македонија“ предизвика огромен интерес и пошироко, а нејзиниот автор го заземе местото н еден од великаните на историографијата во Македонија.

5. Цацков О., Цацков К., *Сергеј Михајлов – музички педагог, творец и реализатор на првата опера во Македонија „Палјачи“ од Леон Кавалов*, V Македонско-руска научна конференција, Охрид, 17-18 јуни 2012 г.

Штип уште во минатото се развил во значаен, стопански, трговски и просветно-културен центар. Токму оваа поволна регионална положба претставувала примарен фактор за неговиот брз растеж, израснувајќи како најголем општествено-политички, економски и просветно-културен град во Источна Македонија. По Октомвриската револуција многу интелектуалци од Русија за свој престој и емиграција го одбрале токму овој град. Еден од тие емигранти кој со своето дело даде непроценлив придонес за подигнувањето на културниот и духовниот живот во Штип бил Сергеј Михајлов

6. Цацков О., Цацков К., *Влијанието на училиштето и наставникот за социјализација и хуманизација на личноста*, Меѓународна научна конференција, „Учител у балканским културама“, Врање, 4.12.2010 г., Р. Србија.

Социјализацијата и хуманизацијата претставуваат процеси на приспособување кон општеството. Секоја единка во општеството се раѓа беспомошна, некултивирана и зависи од другите луѓе. Со социјализацијата и хуманизацијата како единка се стекнува со знаење и навики, како и развивање на склоп на карактеристики. Овој процес трае преку целиот животен век, меѓутоа со тек на времето се менуваат нејзините задачи и цели, односно содржината на нормите и вредностите со кои се стекнува социјализацијата и хуманизацијата.

7. Цацков, О., Сивевска Д., *Подготвеноста на наставниците за примената на компјутерот во одделенската настава (The willingness of teachers for application of computers in primary school (I-V grade))*, VI Меѓународен балкански конгрес за образование и наука на тема „СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО И ОБРАЗОВАНИЕТО“, Охрид, 30 септември и 1 октомври 2011 година.

Во трудот се прикажани резултати од истражување со кое се детектира подготвеноста на наставниците за примената на компјутерот во наставата, условите во кои се реализира наставата со помош на компјутер, применливоста на е-учењето во одделението.

8. Цацков, О., Сивевска Д Бочварова, Ј. *Вклученоста на децата од ромска националност во предучилишната установа*, IX Симпозијум са меѓународним учешће „ВАСПИТАЧ У 21. ВЕКУ“, Висока школа за васпитаче струковних студија у Алексинцу, 29 – 30 март 2013, Сокобања.

Во трудот се третира проблемот на вклученоста на децата од ромска националност во детските градинки во Република Македонија, со посебен осврт на детските градинки во Штип. Проучени се ставовите и мислењата на воспитувачите во врска со: соработката и комуникацијата меѓу македонските и ромските деца во детската градинка, улогата и активноста на наставникот во функција на подобрување на соработката меѓу двете групи на деца, обуки и оспособување на наставникот за активно вклучување на ромските деца во групата со македонски деца во детската градинка.

9. Цацков, О., Сивевска Д *Улогата на воспитувачот во реализирањето на воспитно-образовната дејност во предучилишната установа*, VIII Симпозијум са меѓународним учешће „ВАСПИТАЧ У 21. ВЕКУ“, Висока школа за васпитаче струковних студија у Алексинцу 30 – 31 март 2012, Сокобања.

Воспитувачот е еден од значајните фактори кои влијаат на правилното воспитување на секое дете. Во трудот се прикажани резултати од истражување во кое е испитано мислењето на воспитувачите за некои карактеристики на успешниот воспитувач (од што зависи вештината на воспитувачот во реализирање на воспитно-образовната дејност, на кој начин го стекнува авторитетот кај децата, на кој начин се усовршува, колку следи литература за стручно усовршување).

10. Cackov, O., Sivevska, D., Petrovska, S., *Role of the game in the development of preschool child* (Улогата на играта во развојот на предучилишното дете) LUMEN 2013 International Conference, Iasi, Romania, 10-13 April 2013.

Играта на детето е смислата на неговиот живот во предучилишната возраст. Во трудот се прикажани резултатите од истражување чија цел е да се утврди колку играта е застапена во воспитно-образовната работа на предучилишната установа, кои од традиционалните игри се применуваат во градинката и како современите игри го овозможуваат и помагаат процесот на самостојно доаѓање до знаења.

11. Цацков, О., *Последиците од Првата балканска војна во Брегалничко-струмичкиот регион*, 25-27 октомври 2012, Струмица и Струмичко за време на Балканските војни, Струмица.

Штип е град со изразито богата историска традиција. Во него се случувале настани кои имале длабоко значење не само за жителите на овој град, туку и за регионот и соседните земји. Сите настани што следувале не можат да се издвојат од контекст на географските обележја на овој град. Последиците од Првата балканска војна во Струмица и Струмичко беа катастрофални. Можеме да зборуваме за економски, социјални, хуманитарни, етнички, етички, па дури и психолошки последици. Тоа беа „придобивките“ што „братските“ народи и „соседи“ ѝ го подарија на Македонија.

12. Цацков, О., *Активноста на македонскиот театар во српскиот печат по Втората светска војна*, Култура во дијалогот, Меѓународна научна конференција, 28-30 септември 2012, Белград.

Содржината на овој труд дава еден широк спектар на заемни врски на културното наследство на Македонија со српската културна литература. Ова има големо значење врз зајакнувањето на македонската драмска литература и драма на македонски јазик.

13. Цацков, О., Јосимовска, Е., *Воените, економските и политичките последици од Првата балканска војна врз животот на народот во Штип и Штипско*, МАНУ, 3-4 декември, Скопје.

Во трудот се обработува дел од историјата на Штип што се случувала на подрачјето на штипскиот регион непосредно по Првата балканска војна. Конкретно се обработуваат последиците од воените дејствија на цитираното подрачје кои се однесуваат на економските и политичките последици.

14. Цацков, О., Јосимовска, В., *Културата и просветата во Штип за време во Балканските војни*, Четврта меѓународна научна конференција „Меѓународен дијалог: Исток – Запад“, 19-20 април 2013, Св.Николе.

Кога зборуваме за Штип 1912-1913 година или Штип во време на Балканските војни, зборуваме за Штип во три различни држави, за Штип со три различни управни власти. Тоа се трите „лица“ или форми на Штип што се менувале во период малку поголем од едно полугодие. Првото лице на градот било Штип во рамките на Турската Империја, второто лице е Штип град во Царството Бугарија и третото лице град во Кралството Србија. Овој историски момент навистина заслужува внимание во културно-просветен поглед.

15. Цацков, О., Цацков, К., *Наставникот во одделенската настава како незаменлив фактор во реализирањето на содржини од здравственото воспитување во училиштата*, IV- Македонски конгрес за историја на медицината со меѓународно учество, 18-19 април 2013, Скопје.

Целта на овој труд е да се даде незамисливата компонента на наставникот во спроведувањето и реализирањето на содржини од здравственото воспитување во училиштето. Должност на секој наставник е да му помогне на ученикот кога му е најпотребно и да поттикне што е можно повисок степен во духот на физичкиот развој и да усвои знаења и основни вештини од здравственото воспитување и образование. Наставникот успешно ќе го реализира ова преку примена на повеќе методи и наставни средства и практична активност.

16. Цацков, О., Јосимовска, В., *Животот во Штип по Букурештичкиот договор, Букурештичкиот мировен договор*, Научна конференција: Македонија и Балканот, Скопје, 31 октомври и 1 ноември 2013 година.

Периодот помеѓу Балканските војни и по потпишувањето на Букурештичкиот мировен договор е период од исклучително значење за Штип. Веднаш по петстотингодишното

владеење на Турција на овие простори во период од неколку месеци се менуваат српското и бугарското владеење. Сево ова оставило силни и тешки последици вез животот во градот и околината.

17. Цацков, О., *Историјата како фактор за зближување и почитување на нациите*, 7-ми Царшишманови дни, 4-6 октомври 2013, Самоков, Бугарија (во печат).

Преку Историјата треба да се овозможи балканските народи да го издигнат својот индивидуален и колективен идентитет преку познавање на сопственото историско наследство во локални, регионални, национални, европски и глобални димензии. Таа треба да е инструмент за спречување на злосторствата на човештвото. Оттука несомнено е големото значење на историјата во наставата како го овозможува горенаведеното.

Учество на домашни и меѓународни конференции, конгреси, симпозиуми и собири во изборниот период 2011-2013

1. *Наставникот во одделенската настава како незаменлив фактор во реализирањето на содржини од здравственото воспитување во училиницата*, Сертификат за активно учество на IV Македонски конгрес за историја на медицината, Скопје, 19.4.2013 г.
2. *Сергеј Михајлов-музички педагог, творец и реализатор на првата опера во Македонија „Палјачи“ од Леонкавалов*, V Македонско-руска научна конференција, Охрид, 17-19 јуни 2012.
3. *Вклученоста на децата од ромска националност во предучилишната установа*, IX Симпозијум са меѓународним учешће „ВАСПИТАЧ У 21 ВЕКУ“, Висока школа за васпитаче струковних студија у Алексинцу, 29 – 30 март 2013, Сокобања.
4. *Културата и просветата во Штип за време на Првата балканска војна*, IV меѓународна научна конференција: Меѓународен дијалог: Исток-Запад, Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Держанин“, Свети Николе, 19.4.2013 г.
5. *Активноста на македонскиот театар во српскиот печат по Втората светска војна*, Меѓународна научна конференција: Културе у дијалогу, Универзитет во Белград, 28-30 септември 2012 г.
6. *Подготвеноста на наставниците за примената на компјутерот во одделенската настава*, VI Меѓународен балкански конгрес за образование и наука на тема: СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО И ОБРАЗОВАНИЕТО, Охрид, 30 септември и 1 октомври 2011 година.
7. *Role of the game in the development of preschool child*, LUMEN 2013 International Conference, Iasi, Romania, април 2013.
8. *Наставникот во одделенската настава како незаменлив фактор во реализирањето на содржини од здравственото воспитување во училиницата*, IV Македонски конгрес за историја на медицината со меѓународно учество, 18-19 април 2013, Скопје.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

М-р Оливер Цацков својот професионален ангажман го пројавува и преку учество во повеќе семинари, обуки и трибини:

- Семинар на тема: Strengthening the capacities of Teacher and Professional staff in Education for a Multi-Ethnic Society, организирана од страна на OSCE, Струмица, 9-12.5.2013 г.
- Обука на тема: „Интегрирање на ИТ алатки во наставниот процес“, Центар за електронско учење, УГД - Штип, јули 2011.
- Уредник и водител на емисијата „Светска музика“ на Универзитетско радио „УГД-ФМ“.

Покрај ангажманот во наставната, научноистражувачката и во апликативната дејност м-р Оливер Цацков активно е вклучен и во активности поврзани со организациските функции на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Со Одлука од 44. седница на ННС на ФОН е избран за член на Институтот за историја и археологија. Член е во комисиите за спроведување на попис на ФОН, при УГД - Штип со Одлука бр. 0701-1233/19 од 2013 година. Исто така, член е и во Конкурсна комисија за

прием на документи и електронска обработка на податоци за запишување на нови студенти во прва година на прв циклус универзитетски студии за учебните 2012/2013 и 2013/2014 г.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложената документација, Комисијата констатира дека на распишаниот Конкурс за избор на соработник-асистент за научните области историја на Македонија и општа историја на новиот век на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип се пријавија кандидатите м-р Оливер Цацков и м-р Гоце Наумов.

Кандидатот м-р Гоце Наумов не ги исполнува условите наведени во Конкурсот и истиот не се доставува до рецензентската комисија (нема доставено примерок од магистерскиот труд и уверение за државјанство).

Кандидатот м-р Оливер Цацков ја поднесе комплетната документација што се бараше во Конкурсот и ги исполнува сите услови предвидени за избор во звањето соработник-асистент, со што ги исполнува условите што се предвидени за избор во звањето соработник-асистент според Правилникот за критериуми и постапка за избор на наставно-научни, наставни и соработнички звања и Законот за високото образование.

Врз основа на изнесените податоци за стручната, научната и наставната активност, Комисијата го констатира следното: м-р Оливер Цацков покажува соодветна компетентност во однос на извршување на научните обврски во научните области – Историја на Македонија и Општа историја на новиот век на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Имајќи ја предвид целокупната научна, стручна и наставна активност на кандидатот, Комисијата има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип да му предложи м-р Оливер Цацков да го избере во звање асистент за научните области историја на Македонија и општа историја на новиот век на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Ѓорѓи Малковски, редовен професор - претседател, с.р.

Д-р Митко Панов, редовен професор - член, с.р.

Д-р Снежана Мирасчиева, вонреден професор - член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Ред. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Вежби	16	0,5			8
	ВКУПНО					8
Ред. Бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1	Труд со оригинални научни резултати објавени во научно списание труд бр.: 10 – во странство			1	6	6
	Труд со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови на научен собир Труд бр.: 1/ 2/ 4/ 5/ 11/ 13/ 14/ 15/ 16 труд бр.: 12/ 17 – во странство	9	1	2	2	9 + 4 13
	Учество на научен собир со реферат (усно) потврда за учество бр.: 5/ 7 – во странство			2	2	4
	Учество во РТВ програма (уредни и водител на емисијата: Светска музика на „УГД ФМ“)	1	0,5			0,5
	Одбранет магистерски труд	1	4			4
	ВКУПНО					17,5
Ред. Бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Книга <i>Штип од 1900 до 1912 година</i>	1	10			10
	Труд објавен во зборник на трудови од стручен собир труд бр.: 3/ 7 – во земјава труд бр.: 6/ 8/ 9 – во странство	2	2	3	3	4 + 9 = 13
	Учество на стручен собир со реферат (усно) потврда за учество бр.: 1/ 2/ 4/ 6/ 8 - во земјава потврда за учество бр.: 3 – во странство	5	0,5	1	1	2,5 + 1 = 3,5

Член на факултетски орган					
1. Член на Институтот за историја и археологија					
2. Член е во комисиите за спроведување на попис на ФОН, при УГД - Штип со Одлука бр. 0701-1233/19 од 2013 година					
3. Член е во Конкурсна комисија за прием на документи и електронска обработка на податоци за запишување на нови студенти во прва година на прв циклус универзитетски студии за учебните 2012/2013 и 2013/2014 г.	3	2			6
ВКУПНО					29
ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ	(НО) 8 + (НИ) 17,5 + (САОР) 29				54,5